

ЮРИДИЧНА ПСИХОЛОГІЯ ТА ПЕДАГОГІКА. ПСИХОЛОГІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

УДК 159.9

Барко Вадим Іванович,

доктор психологічних наук, професор, головний науковий співробітник
ДНДІ МВС України, м. Київ, Україна
ORCID ID 0000-0003-4962-0975

Остапович Володимир Петрович,

доктор юридичних наук, старший дослідник, завідувач
науково-дослідної лабораторії ДНДІ МВС України, м. Київ, Україна
ORCID ID 0000-0002-9186-0801

РЕЗУЛЬТАТИ СТАНДАРТИЗАЦІЇ АДАПТОВАНИХ ЗАРУБІЖНИХ ПСИХОДІАГНОСТИЧНИХ ОПИТУВАЛЬНИКІВ

У статті висвітлено результати експериментального дослідження, присвяченого психологічній стандартизації деяких адаптованих українською мовою методик психологічної діагностики індивідуальних особливостей працівників Національної поліції України (Каліфорнійського психологічного опитувальника і Опитувальника групових ролей Белбіна). Отримані в процесі психодіагностичного тестування оцінки були проаналізовані за допомогою статистичних методів з використанням програм Microsoft Excel та SPSS Statistics, що уможливило вивчення основних індивідуально-особистісних особливостей працівників Національної поліції України. За результатами проведеного дослідження встановлено, що адаптовані українськомовні психодіагностичні опитувальники – це потужний психодіагностичний інструментарій для роботи з персоналом правоохоронних органів.

Ключові слова: Національна поліція України, індивідуальні особливості, психологічна діагностика, професійна придатність, психодіагностичні опитувальники.

Національна поліція України (НПУ) потребує суттєвого покращення роботи в напрямі вдосконалення системи психологічного вивчення персоналу. Упродовж останніх років науковці ДНДІ МВС України здійснювали українськомовну адаптацію низки поширених зарубіжних діагностичних методик. Це дало можливість суттєво розширити можливості психологів НПУ в роботі з персоналом, покращити систему психологічного забезпечення діяльності поліції. Наразі робота продовжується, і в цій статті автори представляють результати стандартизації двох поширених зарубіжних психодіагностичних опитувальників – Каліфорнійського психологічного (СРІ) і опитувальника групових ролей Белбіна (ОГБ), адже без результатів

© Barko Vadym, Ostapovych Volodymyr, 2022

DOI (Article): [https://doi.org/10.36486/np.2022.3\(57\).22](https://doi.org/10.36486/np.2022.3(57).22)

Issue 3(57) 2022

<http://naukaipravoohorona.com/>

стандартизації психолог не може бути впевнений у надійності отриманих висновків і сформульованого психологічного діагнозу.

Вітчизняні науковці (В. Барко, Ю. Бойко-Бузиль, О. Євдокимова, В. Остапович, І. Охріменко, В. Криволапчук, Л. Кирієнко, П. Макаренко, І. Пампура та ін.) протягом останніх років приділяли значну увагу питанням вдосконалення психодіагностичного інструментарію, який використовується з метою всебічного вивчення особистості працівників поліції [1–3; 9–12]. Дослідники адаптували українською мовою поширені зарубіжні тести, зокрема опитувальники Великої П'ятірки; Індивідуально-типологічний, толерантності до невизначеності Баднера, Джонса-Крендалла та інші. Психологи зарубіжних країн також займаються проблематикою психологічного вивчення особистості правоохоронців (Barrett G.V., Miguel R.F., Hurd J.M., Lueke S.B., Tan J.A., Cochrane R.E., Tett R., Vandecreek L., Ono, M., Sachau, D.A., Deal, W.P., Englert, D.R., Taylor, M.D., Chibnall, J.T., Detrick, P., Luebbert, M.C., Wolfe S.E., Mclean K., Rojek J., Alpert G.P., Smith M.R.) [9; 10; 12; 13; 14; 15]. Для дослідження персоналу поліції демократичних країн використовують різні методи й засоби – психодіагностичні методи (опитувальники NEO-FFI і NEO-PI (Costa & McCrae), Hogan Resonal Inventory (HPI); Californian Psychological Inventory (CPI); Working Readiness and Adaptation Profile (WRAP); Survey of Life Experience (SOLE); Invalid Personality Inventory (IPI); Gilford-Zimmerman Temperament Survey (GZTS), Position Analysis Questionnaire (PAQ), та інші, спостереження, інтерв'ю, метод критичних інцидентів, факторний аналіз тощо [6-12]. Робота щодо адаптації зарубіжного діагностичного інструментарію на разі продовжується співробітниками лабораторії психологічного забезпечення Державного науково-дослідного інституту МВС України.

Метою дослідження є проведення стандартизації двох адаптованих українською мовою зарубіжних опитувальників – CPI і ОГБ.

Для досягнення мети потрібно виконати такі *завдання*: а) визначити методологію процедури проведення стандартизації б) здійснити тестування репрезентативної вибірки поліцейських; в) встановити тестові норми для вибірок жінок і чоловіків.

У цьому дослідженні вперше представлені результати стандартизації адаптованих зарубіжних опитувальників.

Дослідження проводилось упродовж 2022 року з охопленням більше чотирьохсот поліцейських за основними видами діяльності (патрульної, кримінальної поліції, дільничних офіцерів поліції, слідчих тощо), віком від 22 до 46 років, із 10 областей України; 77 % респондентів становили чоловіки. Спеціальні звання працівників поліції становили від капрала до полковника поліції. За результатами експертного оцінювання усі обстежені охарактеризовані як успішні працівники. Враховуючи обсяг обстежених поліцейських і генеральної сукупності, кількісний показник вибірки є репрезентативним (при довірчому рівні ймовірності 0,99 із теоретичною статистичною похибкою 0,01).

Методи дослідження: психологічна діагностика; опитування та інтерв'ювання поліцейських, експертне оцінювання, кореляційний і факторний аналіз. Статистич-

ний аналіз даних проводився з використанням програм Microsoft Excel та SPSS Statistics.

Як відомо, стандартизація – це однаковість процедури проведення та оцінки виконання психологічного тесту. Вона розглядається у двох планах: як вироблення єдиних вимог до процедури експерименту та як визначення єдиного критерію оцінки результатів. На етапі розробки тесту процедура стандартизації включає три етапи: 1) створення єдиної процедури тестування; 2) створення одноманітної інтерпретації одержаних результатів; 3) визначення норм виконання тесту.

З метою створення одноманітної процедури тестування дотримувалась низка умов. Перед початком тестування проводилася підготовча робота: респондентам пропонувался стимульний матеріал опитувальників і повідомлялися призначення і мета тестування, роз'яснювалася інструкція. При тестуванні дотримувалися загальні умови: приміщення було просторим, провітреним, добре освітленим; інструкції повідомлялися за єдиним стандартом, письмово; текст інструкції був чітким і зрозумілим; стимульний матеріал був стандартним для всіх респондентів; перед початком роботи враховувався вплив ситуаційних чинників (втома або напруження респондентів); у процесі тестування жодному респонденту не надавалось переваг перед іншими; тестування проводилось в однакових умовах; часові обмеження для всіх були ідентичним; психодіагностична методика також відповідала загальним вимогам: простота і низька трудомісткість; лаконічність, точність і зрозумілість інструкції та тверджень; відносна простота обрахунків отриманих результатів.

Одноманітність інтерпретації досягалась за допомогою опрацювання отриманої від респондентів інформації за допомогою однакових “ключів” до тестів. Норми виконання тесту встановлювались на репрезентативних вибірках поліцейських – жінок і чоловіків з використанням необхідних статистичних розрахунків.

Розглянемо результати стандартизації адаптованого *Каліфорнійського психологічного опитувальника (CPI-U)*.

За допомогою CPI-U проведено обстеження 380 працівників патрульної і кримінальної поліції, а також дільничних офіцерів НПУ (288 чоловіків і 92 жінок), спеціальні звання респондентів коливались від капрала до полковника поліції. Кількісний показник вибірки був репрезентативним (при довірчому рівні ймовірності 0,95 із теоретичною статистичною похибкою 0,05).

Отримані в процесі психодіагностичного тестування оцінки були проаналізовані за допомогою статистичних методів з використанням програм Microsoft Excel та SPSS Statistics.. Аналіз середніх значень, стандартного відхилення, моди і медіани виявив наявність закону нормального розподілу за усіма наведеними шкалами. Це дає можливість використовувати при аналізі результатів тестування стандартний набір статистичних методів програм Excel та SPSS. У табл. 1 і 2 наведено середньонормативні та інші статистичні показники за методикою CPI, отримані на загальній вибірці.

Таблиця 1

Статистичні показники, отримані в процесі тестування
працівників поліції (загальна вибірка, чоловіки. N = 288)

Показ- ники	Категорії та шкали CPI																			
	1. Відносини з іншими							2. Управління собою							3. Когнітив- ний стиль			4. Особистісні характеристики		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
X	7,35	6,14	7,71	7,0	7,50	9,05	5,10	6,24	6,45	8,0	4,55	8,87	8,13	6,67	7,58	8,33	5,80	6,0	5,04	4,61
□	2,38	3,60	2,26	2,95	2,77	2,85	3,15	3,28	3,22	3,40	2,67	3,05	3,46	2,98	2,57	3,77	2,65	3,51	2,75	2,86
меді- ана	7	6	7	7	7	9	6	6	6	8	4	9	8	7	7	8	6	6	5	5
мода	7	6	8	8	7	9	5	6	7	9	5	9	8	6	8	8	6	6	5	4

За результатами тестування жінок зафіксовано вищі показники за шкалами четвертої категорії “Особистісні характеристики” (18–20), що може пояснюватись тенденцією до їх більшої проникливості, гнучкості і сензитивності у порівнянні з чоловіками. Також жінки продемонстрували менші індекси за шкалами стеничної групи 1–6, що означає їх меншу схильність до домінування, лідерства, спонтанності, незалежності.

Таблиця 2

Статистичні показники, отримані в процесі тестування
працівників поліції (загальна вибірка, жінки. N = 92)

Показ- ники	Категорії та шкали CPI																			
	1. Відносини з іншими							2. Управління собою							3. Когнітив- ний стиль			4. Особистісні характерис- тики		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
X	6,37	6,05	6,50	5,78	6,75	9,02	6,45	9,24	5,11	9,08	6,34	7,55	8,37	9,12	7,11	9,35	6,60	6,4	6,30	7,80
□	2,30	3,28	2,26	2,40	3,38	2,03	3,02	2,98	2,21	3,32	3,07	2,55	3,13	2,45	2,15	3,85	3,32	3,01	3,40	2,50
медіа- на	6	6	7	6	7	9	6	9	5	8	6	8	8	9	7	9	6	6	6	7
мода	6	6	6	6	7	9	5	8	5	9	5	7	8	9	8	9	6	6	5	7

Розподіл балів для усіх вибірок перевірявся за допомогою використання критерію Колмогорова–Смірнова. Розрахунки дозволили зробити висновок про те, що розподіл балів за шкалами опитувальника загалом відповідає нормальному ($p=0,01$). Порівняння результатів тестування за методикою CPI у різних підрозділах поліції (патрульні, дільничні офіцери, оперуповноважені) не виявлено значимих відмінностей (середні значення достовірно не відрізнялися). Таким чином, отримані

середньонормативні показники для загальної вибірки можна вважати еталонними при опитуванні поліцейських різних підрозділів НПУ. Розрахунки показують, що коридор можливих значень за шкалами методики СРІ становить від 0 до 12,0 балів), коридор середніх значень становить 5,0–9,0 балів. Бали нижче та вище зазначеного коридору вважаються низькими та високими відповідно.

При вивченні валідності відповіді обстежуваних факторизувались методом головних компонент з подальшим варимакс-обертанням. У процесі стандартизації україномовної версії СРІ отримано чотирифакторну структуру, що за змістом збіглася з очікуваною. Відсоток поясненої дисперсії становив 14,7; 12,3; 10,5; 7,4 відповідно для категорій “Відносини з іншими”, “Управління собою”, “Когнітивний стиль”, “Особистісні характеристики”. У розробленій нами версії чотири фактори пояснили в сумі 53,7 % загальної дисперсії перемінних.

У табл. 3 наведено середньонормативні показники за методикою СРІ (загальна вибірка). Отримані показники на вибірці успішних працівників поліції свідчать про деяке розходження “базових” та “емпіричних” оцінок за даною методикою.

Таблиця 3

Порівняння середньонормативних показників, отриманих у процесі адаптації СРІ

а) емпіричні статистичні дані для чоловіків і жінок (в % від максимальної кількості; $N = 380$)

Показ- ники	Категорії та шкали СРІ																			
	1. Відносини з іншими							2. Управління собою							3. Когнітив- ний стиль			4. Особистісні характеристики		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
М	61,2	51,2	64,2	58,3	62,5	75,0	42,5	53,0	53,7	66,6	54,0	70,9	67,7	55,5	53,1	59,4	54,1	44,1	43,0	38,4
□	10,1	11,7	12,4	10,9	13,6	15,8	9,0	10,7	12,8	14,5	11,6	13,6	12,3	13,1	13,9	14,0	11,2	12,3	11,0	9,5

б) базові статистичні дані (за даними розробників СРІ) (в % від максимальної кількості)

Шкали ІТО	Категорії та шкали СРІ																			
	1. Відносини з іншими							2. Управління собою							3. Когнітив- ний стиль			4. Особистісні характери- стики		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
М	55,2	50,5	66,1	51,6	45,6	57,3	58,8	58,7	59,4	57,8	60,6	58,7	55,2	62,3	55,1	48,0	51,8	46,5	42,7	56,8
□	10,0	11,1	13,7	11,5	11,2	14,9	10,7	12,3	11,4	13,1	13,5	12,3	14,1	12,9	12,2	13,7	12,3	12,2	11,5	11,9

Примітка: курсивом виділено показники, за якими зафіксовано статистично значущі відмінності ($p = 0,01$).

Враховуючи інформацію, наведену в таблиці, можна зробити висновок про те, що за багатьма шкалами СРІ наявні відмінності між базовими даними,

представленими у авторських дослідженнях американських психологів, і тими, що отримані внаслідок нашого емпіричного дослідження. Так, середні показники за шкалами стеничного типу реагування 1–6 у середовищі працівників поліції де-що вищі від тих, які отримані американськими дослідниками. Також, за показниками деяких шкал гіпостеничного типу (9; 11; 15; 20), середньонормативні показники працівників поліції є нижчими від базових ($p=0,01$). Такі результати можна пояснити тим, що для поліцейських має бути характерною наявність стеничних особистісних рис, оскільки функціональні обов'язки потребують від них високої працездатності, лідерських якостей, стресостійкості, сміливості, активності, незалежності, спонтанності і рішучості. Поліцейські не схильні підкорятися, уникати відповідальності. Отримані значення шкал свідчать про критичність при оцінці професійних ситуацій, високу самооцінку, упевненість у собі.

Високі середні значення за шкалою 16 відображають виражену мотивацію досягання через незалежність, високий рівень домагань. Доволі високі оцінки за шкалою “Інтелектуальна ефективність” вказують на гнучкість мислення, хорошу наукуваність, творчий потенціал. Водночас невисокі середні значення за шкалами 18–20 свідчать про те, що поліцейським незначною мірою притаманні риси гіпостеничного типу реагування – сензитивність, проникливість, гнучкість. Отримані дані загалом підтверджують раніше отримані результати з використанням інших психодіагностичних методик.

Розглянемо результати стандартизації опитувальника Белбіна (ОГБ).

Дослідження проводилось з охопленням тестуванням 450 поліцейських різних підрозділів (патрульної, кримінальної поліції, дільничних офіцерів поліції), віком від 20 до 45 років) із десяти областей України; 310 осіб становили чоловіки, 140 – жінки. Спеціальні звання респондентів коливались від капрала до полковника поліції. Кількісний показник вибірки був репрезентативним (при довірчому рівні ймовірності 0,95 із теоретичною статистичною похибкою 0,05). Статистичний аналіз даних проводився з використанням програм Microsoft Excel та SPSS Statistics.

Опитування 450 поліцейських зазначених підрозділів і порівняння отриманих результатів із експертною оцінкою керівників підрозділів дозволило встановити таке (табл. 4).

Таблиця 4

Розподіл поліцейських різних підрозділів за виконуваними в команді ролями (%)

	Шеф	Організа-тор	Мозковий центр	Контро-лер	Дослід-ник	Трудо-голік	Коорди-натор	Фіні-шер
КП	13	9	10	6	21	22	9	10
ПП	12	10	11	10	20	18	12	7
ДОП	14	11	9	8	19	20	7	12
Середнє значення	13	10	10	8	20	20	9	10

Примітка: КП – кримінальна поліція; ПП – патрульна поліція; ДОП – дільничні офіцери поліції.

Наведені в таблиці розрахунки свідчать про те, що найпоширенішими ролями в усіх підрозділах є “трудоголіки”, “дослідники”, “шефи”, “мозкові центри”,

“організатори” і “фінішери” (середні значення розподілу поліцейських за ролями у підрозділах відповідно 20 %; 20 %; 13 %; 10 %, 10 %, 10 %. Далі за частотою вибору йдуть такі ролі, як “координатор” (9 %) і “контролер” (8 %).

Таким чином, найбільше опитаних (20 %) виконують важливу у підрозділах поліції роль “трудоголіка”, що свідчить про такі риси, як старанність, консервативність, обов’язковість, організаційні здібності, практичність, самодисципліну і працелюбність. Стільки ж опитаних виконують роль “дослідника”, яка також є типовою для поліції, та передбачає наявність екстравертованості, ентузіазму, допитливості, комунікабельності, активності, здатності контактувати з людьми і досліджувати щось нове, схильності до диспутів. Третьою за частотою вибору є роль “шефа”, яка свідчить про тенденцію працівників до відповідальності, дисциплінованості, самоорганізованості і самоконтролю, стриманості і упевненості в собі. Десятій частині опитаних притаманні: роль “організаторів” з такими рисами, як дружність, динамічність, напруженість, готовність діяти, чутливість. Найменша кількість обстежених схильні до ролі “контролерів” (8 %) – стриманих, поміркованих, неемоційних, проникливих, здатних реально оцінювати події.

У таблиці 5 представлений рольовий розподіл у вибірках чоловіків і жінок.

Таблиця 5

Розподіл загальної вибірки поліцейських за виконуваними в команді ролями (%)

	Шеф	Організа- тор	Мозковий центр	Контро- лер	Дослід- ник	Трудо- голік	Коорди- натор	Фіні- шер
Чоловіки (n=310)	15	12	16	6	23	17	7	4
Жінки (n=140)	11	6	8	7	17	24	13	14

Примітка. Курсивом виділені показники, за якими зафіксовано статистично достовірні відмінності ($p=0,01$).

Як бачимо, жінки менш схильні до виконання керівних функцій (11 % проти 15 % у чоловіків), а також ролей організатора (6 % проти 12 %), мозкового центру (8 % проти 16 %), дослідника (17 % проти 23 %). Натомість вони частіше виявляють бажання до виконання рольових функцій трудоголіка (24 % проти 17 %), координатора (13 % проти 7 %) і фінішера (14 % проти 4 %).

Слід зазначити, що у підрозділах патрульної поліції 82 % результатів опитування підтверджено експертною оцінкою керівників; у підрозділах кримінальної поліції і дільничних офіцерів цей показник становить 85 % і 87 % відповідно. Отже, значення 84,6 % можна вважати показником критеріальної валідності опитувальника (за критерієм експертної оцінки). Таким чином, проведене дослідження підтвердило можливість і доцільність використання опитувальника Белбіна в поліції з метою підбору оптимального складу підрозділу, який би включав в себе представників різних ролей.

За результатами проведеного дослідження встановлено, що адаптовані україномовні варіанти опитувальників СРІ і ОГБ – це потужний психодіагно-

стичний інструмент для роботи з персоналом Національної поліції України. Опитувальники уможливають комплексну психологічну діагностику індивідуально-особистісних властивостей працівників, а також схильності до виконання у команді (підрозділі) однієї (або декількох одночасно) групових ролей – “шефа”, “організатора”, “мозкового центру”, “контролера”, “дослідника”, “трудоголіка”, “координатора команди” і “фінішера”. За даними проведеного дослідження, адаптовані опитувальники характеризуються задовільними показниками надійності, валідності, внутрішньої узгодженості тощо. Виконання респондентами запропонованих в україномовному опитувальнику завдань не потребує значних часових витрат. Здійснене тестування репрезентативної вибірки працівників НПУ з використанням перекладених текстів та інструкцій адаптованих зарубіжних психодіагностичних методик, за результатами якого отримані статистичні середньонормативні дані для вибірки жінок і чоловіків. Отримані дані відповідають встановленим вимогам до психодіагностичного інструментарію та свідчать про можливість використання адаптованих методик у психодіагностичній роботі психологів системи МВС. Отже, перед психологами відкриваються додаткові можливості для покращення психологічного забезпечення працівників поліції. Використання стандартизованих методик допоможе психологам НПУ сформулювати обґрунтований прогноз щодо ефективності професійної діяльності поліцейських при проведенні професійного добору і призначенні осіб на посади і таким чином підвищити ефективність психологічного супроводу службової діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про Національну поліцію: Закон України від 10.12.2015 № 889-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2015. № 40–41 (від 09.10.2015). Ст. 379. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19> (дата звернення: 21.01.2019).
2. Барко В.І., Криволапчук В.О., Остапович В.П. Психолого-правові засади вдосконалення професійного відбору персоналу Національної поліції України. Психологічний часопис. Науковий журнал. № 1. Вип. 21. 2019. С. 22–40.
3. Методики психологічної діагностики індивідуально-психологічних особливостей працівників Національної поліції України: методичні рекомендації / В.О. Криволапчук, А.С. Сизоненко, В.П. Остапович, В.І. Барко. Київ: ДНДІ МВС України, 2020. 140 с.
4. Allport G.W. (1967) Pattern and growth in personality. NY.: Holt, Rinehart & Winston, 593 p.
5. Bouchard C., Blair S.N., Haskell W.L. (2007). Physical activity and health. Champaign: Human Kinetics, 410 p.
6. Cochraine R. E., Tett R., Vandecreek L. (2003). Psychological Testing and the Selection of Police Officers A National Survey. *Criminal Justice and Behavior*. № 30(5). P. 511–537. Retrieved from: <https://www.researchgate.net/publication/247743668> (дата звернення: 03.02.2020).
7. Dunnette M.D., Borman W.C. (1979). Personnel Selection and Classification Systems. *Annual Review of Psychology*. Vol. 30. № 1. P. 477–525.
8. Barrett G.V., Miguel R.F., Hurd J.M., Lueke S.B., Tan J.A. (2003). Practical Issues in the Use of Personality Tests in Police Selection. *Public Personnel Management*. Vol. 32. № 4.
9. Barko V., Beck A., Tatarenko A. (2002). Developing of Police Management Training in Post-Soviet Societies: Understanding the Context and setting the Agenda. *Police Quarterly*. Vol. 5. № 4. P. 447–469.
10. Barko, V., Okhrimenko, I., Medvediev, V., Vagina, O., & Okhrimenko, S. (2020). Professional Psychological Profile of a Modern Patrol Officer as the Basis of Efficient Official Activities. *Postmodern Openings*, 11(3), 01-19.
11. Barko, V., Okhrimenko, I., Ostapovich, V., Medvediev, V., & Sprynchuk, S. (2020). Professional psychological potential of a modern police manager as the basis for the formation of an effective managerial system. *International Journal of Applied Exercise Physiology*, 9(11), 203–214.

12. *Ostapovich, V., Barko, V., Okhrimenko, I., Yevdokimova, O., Ponomarenko, Y., Prontenko, K., Antonova, O., Sydorchuk, N., Sokolovskyi, O., & Bloschchynskyi, I.* (2020). Psychological Profile of Successful Criminal Police Officer. *International Journal of Applied Exercise Physiology*, 9(3), 120–133.
13. *Corr, P.J., Perkins, A.M.* (2006). Cognitive ability as a buffer to neuroticism: Churchill's secret weapon? *Personality and Individual Differences*, Vol. 40, Issue 1: 39–51.
14. *Sanders, B.A.* (2008). Using personality traits to predict police officer performance". *Policing: An International Journal of Police Strategies & Management*. 31(1): 129–47.
15. *Pleban, R.J., Allentoff, H.L., Thompson, T.J.* (1989). Preliminary Assessment of Selected Predictors of Special Forces Qualification Course Success. Alexandria: *U.S. Army Research Institute for the Behavioral and Social Sciences*, Research Report № 1539.

REFERENCES

1. Pro Natsionalnu politsiiu. "About the National Police: Law of Ukraine dated 10.12.2015 No 889-VIII". Information of the Verkhovna Rada of Ukraine. 2015. No 40–41 (October 9, 2015). Art. 379. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19> (Date of Application: 21.01.2019) [In Ukrainian].
2. *Barko V.I., Kryvolapchuk V.O., Ostapovych V.P.* (2019). Psykholoho-pravovi zasady vdoskonalennia profesiinoho vidboru personalu Natsionalnoi politsii Ukrainy. "Psychological and legal principles of improving the professional selection of personnel of the National Police of Ukraine". Psychological magazine. Scientific journal. No 1. Issue 21. P. 22–40. [In Ukrainian].
3. Metodyky psykholohichnoi diahnozyky individualno-psykholohichnykh osoblyvostei pratsivnykiv Natsionalnoi politsii Ukrainy: metodychni rekomendatsii. "Methods of psychological diagnosis of individual and psychological characteristics of employees of the National Police of Ukraine: methodological recommendations" / Kryvolapchuk V.O., Syzonenko A.S., Ostapovych V.P., Barko V.I. Kyiv: State Research Institute of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine, 2020. 140 p. [In Ukrainian].
4. *Allport G.W.* (1967). Pattern and growth in personality. N.Y.: Holt, Rinehart & Winston. 593 p. [In English].
5. *Bouchard C., Blair S.N., Haskell W.L.* (2007). Physical activity and health. Champaign: Human Kinetics. 410 p. [In English].
6. *Cochrane R.E., Tett R., Vandecreek L.* (2003). Psychological Testing and the Selection of Police Officers A National Survey. *Criminal Justice and Behavior*. No 30(5). P. 511–537. URL: <https://www.researchgate.net/publication/247743668> (Date of Application: 03.02.2020). [In English].
7. *Dunnette M.D., Borman W.C.* (1979). Personnel Selection and Classification Systems. *Annual Review of Psychology*. Vol. 30, No 1. P. 477–525. [In English].
8. *Barrett G.V., Miguel R.F., Hurd J.M., Lueke S.B., Tan J.A.* (2003). Practical Issues in the Use of Personality Tests in Police Selection. *Public Personnel Management*. Vol. 32. No 4. [In English].
9. *Barko V., Beck A., Tatarenko A.* (2002). Developing of Police Management Training in Post-Soviet Societies: Understanding the Context and setting the Agenda. *Police Quarterly*. Vol. 5. No 4. P. 447–469 [In English].
10. *Barko V., Okhrimenko I., Medvediev V., Vagina O., & Okhrimenko S.* (2020). Professional Psychological Profile of a Modern Patrol Officer as the Basis of Efficient Official Activities. *Postmodern Openings*, 11(3). P. 01–19. [In English].
11. *Barko V., Okhrimenko I., Ostapovich V., Medvediev V., & Sprynchuk S.* (2020). Professional psychological potential of a modern police manager as the basis for the formation of an effective managerial system. *International Journal of Applied Exercise Physiology*, 9(11), P. 203–214. [In English].
12. *Ostapovych V., Barko V., Okhrimenko I., Yevdokimova O., Ponomarenko Y., Prontenko K., Antonova O., Sydorchuk N., Sokolovskyi O., & Bloschchynskyi I.* (2020). Psychological Profile of Successful Criminal Police Officer. *International Journal of Applied Exercise Physiology*, 9(3), P. 120–133. [In English].
13. *Corr P.J., Perkins A.M.* (2006). Cognitive ability as a buffer to neuroticism: Churchill's secret weapon? *Personality and Individual Differences*, Vol. 40, Issue 1: 39–51 [In English].

14. *Sanders B.A.* (2008). Using personality traits to predict police officer performance. *Policing: An International Journal of Police Strategies & Management*. 31(1): 129–47 [In English].

15. *Pleba R.J., Allentoff H.L., Thompson T.J.* (1989). Preliminary Assessment of Selected Predictors of Special Forces Qualification Course Success. Alexandria: U.S. Army Research Institute for the Behavioral and Social Sciences, Research Report No 1539 [In English].

UDC 159.9

Barko Vadym,
Doctor of Psychological Sciences, Professor, Main Researcher,
State Research Institute MIA Ukraine, Kyiv, Ukraine,
ORCID ID 0000-0003-4962-0975
Ostapovych Volodymyr,
Doctor of Juridical Sciences,
Senior Researcher, Head of the Research Laboratory,
State Research Institute MIA Ukraine, Kyiv, Ukraine,
ORCID ID 0000-0002-9186-0801

RESULTS OF THE STANDARDIZATION OF ADAPTED FOREIGN PSYCHODIAGNOSTIC QUESTIONNAIRES

The article is devoted to the coverage of the results of an experimental research devoted to the psychological standardization of some psychological diagnostic techniques of individual characteristics of the employees of the National Police of Ukraine, in particular the California Psychological Questionnaire and the Belbin Group Roles Questionnaire, adapted in the Ukrainian language. The results of testing of a representative sample of police officers (criminal investigation officers, police patrol officers; pre-trial investigation agencies; district police officers) are presented. Estimates obtained in the process of psychodiagnostic testing were analyzed using statistical methods using Microsoft Excel and SPSS Statistics programs, which allowed the study of the main individual-personal characteristics of the employees of the National Police of Ukraine. The mentioned psychological peculiarities determine the level of a person's professional fitness for work according to the criteria of personal characteristics and peculiarities of interpersonal interaction. The article presents average normative indicators for a sample of police officers (women and men), as well as the results of comparison with the basic data for each questionnaire. According to the results of this study we found, that the adapted Ukrainian-language psychodiagnostic questionnaires represent a powerful psychodiagnostic tool for working with law enforcement personnel. The data obtained meet the established requirements for psychodiagnostic tools and testify to the possibility of using the adapted techniques in psychodiagnostic work of psychologists of the Ministry of Internal Affairs. Thus, the practical psychologists of the National Police have additional possibilities to improve the psychological support of the personnel.

Keywords: National Police of Ukraine, individual characteristics, psychological diagnosis, professional suitability, psychodiagnostic questionnaires.

Отримано 03.10.2022

© Barko Vadym, Ostapovych Volodymyr, 2022

DOI (Article): [https://doi.org/10.36486/np.2022.3\(57\).22](https://doi.org/10.36486/np.2022.3(57).22)

Issue 3(57) 2022

<http://naukaipravohorona.com/>